

PROJEKTI I KONKURRENCËSLOKALE DHE RAJONALE

Lista e verifikimit të Planit për Menaxhimin me Mjedisin
Jetësor dhe Aspektet Sociale
Renovimi dhe modernizimi i kapaciteteve dhe shërbimeve të
Hotelit“Pella” - Ohër

24 nëntor 2018

1. Hyrja në projekt

Projekti për Konkurrencën Lokale dhe Rajonale (PKLR) është një investim katërvjeçar, i mbështetur nga Bashkimi Evropian me shfrytëzimin e fondeve të IPA 2, program ky i dedikuar për konkurrencë dhe inovacione në Maqedoni. Me PKLR-në do të menaxhojë Fondi Hibrid Financiar (*Hybrid Trust Fund*) dhe i njëjti do të përbëhet nga katër komponentë, që do të realizohen nga Banka Botërore (BB) dhe Qeveria e Republikës së Maqedonisë. Me Projektin do të sigurohet financimi i investimeve dhe ndërtimi i kapaciteteve për mbështetjen e zhvillimit të sektorit, investime këto në destinacione dhe prosperitetin e destinacioneve specifike. Në nivelin rajonal dhe atë lokal, Projekti do të mbështetë destinacione të përzgjedhura turistike në vend përmes ndihmës teknike në përmirësimin e menaxhimit me destinacionin, investime në infrastrukturë si dhe investime në ndërlidhje dhe inovacione. Investimet do të realizohen përmes një skeme granti për pjesëmarrësit rajonal në turizëm, siç janë komunat, institucionet, OJQ-të dhe sektori privat.

Kjo Listë për Kontrollin e Planit për Menaxhimin e Ambientit Mjedisor dhe Aspektet Sociale (PMAMAS) është përgatitur për aktivitetet që duhet të kryhen nga ana e hotelit "Pella" në Ohër. Në Listën për Kontrollin e PMAMAS është dhënë përshkrimi i projektit, detajet teknike, vëllimi, rrethina dhe lokacioni në bazë të të cilit është bërë vlerësimi i rreziqeve të lidhur me ambientin mjedisor dhe aspektet sociale.

Implementimi i masave për lehtësimin e rreziqeve dhe problemet e identifikuar, si dhe plani i monitorimit të përcaktuar në Listën e Kontrollit të PMAMAS është i detyrueshëm, siç është e detyrueshme edhe përputhja me rregulloret nacionale të ambientit mjedisor si dhe rregulloret e tjera, si dhe me politikat operative të Bankës Botërore (BB).

2. Përshkrim i shkurtër i projektit

Qëllimi kryesor i nënprojektit "Renovimi dhe modernizimi i kapaciteteve dhe shërbimeve të hotelit "Pella" - është që të krijohet një hotel modern i cili do të ofrojë shërbime të reja në bazë të cilësisë më të mirë dhe qasjen e personalizuar ndaj klientëve që çon në rritjen e numrit të turistëve.

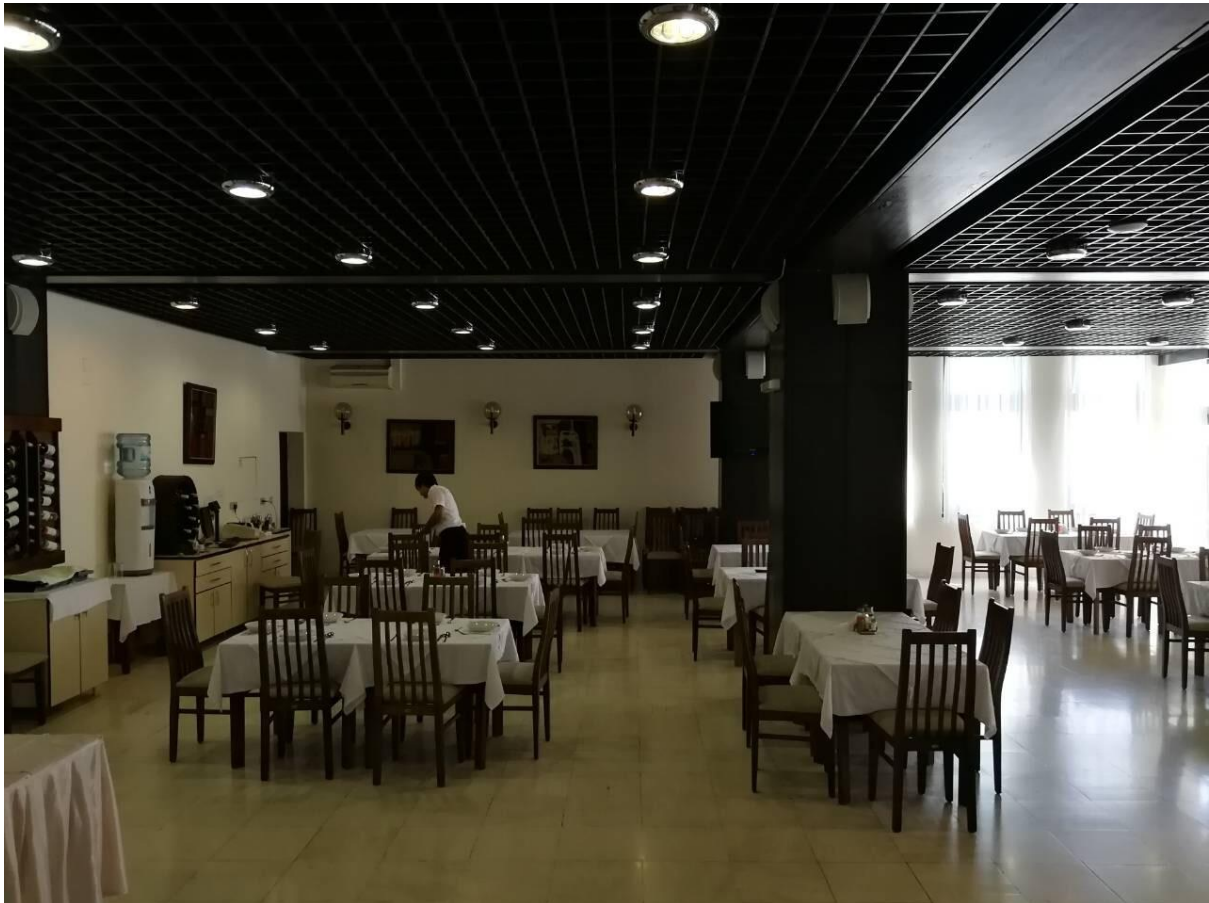
Objektivi i përgjithshëm i këtij nënprojekti është që të bëhet që rajoni i Ohrit, Strugës dhe Prespës të bëhet një destinacion i dëshiruar, që, me të vërtetë i përmbush nevojat e turistëve, në bazë të parimeve të menaxhimit të qëndrueshëm me destinacionet, ku turizmi do të ketë një kontribut i madh për zhvillimin ekonomik lokal dhe hapjen e vende të reja të punës. Ky objektivi do të arrihet me përmirësimin e ofertave për turistët, oferta e rezervimeve *online*, si dhe përvoja të reja në një hapësirë të hapur, që do të bëjë që vizitorët t'ua rekomandojnë destinacionin të tjerëve. Nënprojekti përfshin:

- Rinovimin e plotë si dhe modernizimin e tualeteve në të gjitha dhomat e hotelit (gjithsej 44 dhoma), duke përfshirë heqjen e pllakave dhe të pajisjeve sanitare. Sipas gjendjes aktuale, tualetet në dhomat e hotelit janë ndërtuar në vitet 1980-ta dhe nuk i plotësojnë pritjet e mysafirëve.
- Rinovimi i plotë dhe rimodelimi i restorantit të hotelit (ndërtimi i një bari të ri dhe heqja e elementeve të drurit), me çka do të hapet një hapësirë e re në restorant i cili do të ketë kapacitet për të kënaqur kërkesat gastronomike të grupeve tona të organizuara të turistëve dhe të turistëve të pavarur me nevojat e tyre për ushqyerje të veçantë, në një ambient të ri, me çka do të rritet cilësia e shërbimeve që ne i

sigurojmë. Rregullimi momental i restorantit daton nga vitet 1980 dhe nuk është funksional dhe tërheqës për mysafirët tanë.

- Zgjidhja complete e IT-së me krijimin e faqes së re dhe moderne të internetit në shumë gjuhë, që, do të mbështesë si kompjuterët, ashtu edhe pajisjet e dorës. Sistemi IMS, që, do të jetë i lidhur me ueb-faqen dhe do të mundësojë prenotimin dhe pagesën *online* për dhomat hotelit me kartelë krediti, që, do ta bëjë hotelin tonë më të kapshëm për turistët tanë individualë. Faqja aktuale e internetit është me teknologji të vjetruar dhe nuk i mbështet pajisjet manuale, sikurse që janë telefonat e mençur dhe tabletat, kështu që përdoruesit e këtyre pajisjeve nuk mund ta hapin atë. Për më tepër, ajo nuk mbështet rezervimin dhe pagesat në internet. Kështu, me implementimin e zgjidhjes së re, ne do ti eliminojmë të gjitha këto probleme të hotelit dhe të turistëve tanë.
- Blerja e dërrasave për surfrim si dhe biçikletat që do të ofrohen për mysafirët tanë të hotelit për turne të shëtitjeve të pavarura dhe të organizuara.

Restoranti i hotelit - gjendja aktuale

Restoranti i hotelit – pas renovimit

Nënprojekti nuk përfshin mbindërtim dhe / ose zgjerim, por ka për qëllim që të promovohen dhe të përshtaten objektet ekzistuese të përmendura për lokacionin me qëllim të përmirësimit të shërbimeve.

Lokacioni ku do të zbatohet projekti është brenda ndërtesës ekzistuese të hotelit “Pella”, që ndodhet në vendbanimin turistik “Shën Stefani” në Ohër, komuna e Ohrit. Ndërtesa është gjendet në ngastrën kadastrale nr. 2447/2, komuna kadastrale Konsko. E njëjta është e regjistruar në Regjistrin e Pasurive të Patundshme me numrin 470, Komuna kadastrale Konsko.

Sipas dokumentacionit për planifikimin hapësinor dhe urban, toka dhe ndërtesa kanë këtë destinim: hotel. Projekti nuk parashikon ridestinimin ose devijime nga ky qëllim.

3. Kategoria ekologjike

3.1 Politikat mbrojtëse të Bankës Botërore / kategorizimi

PKLR është mbështetur nga një grant i Bashkimit Evropian dhe implementohet së bashku nga Zyra e zëvendëskryetarit të Qeverisë për çështje ekonomike si agjenci për implementimin e fondeve (KZPVRM) dhe Banka Botërore. Projekti i PKLR është klasifikuar si projekt i kategorisë B, që do të thotë, që mund të pritet ndonjë nivel i ri i ndikimeve negative si rezultat i zbatimit të tij, por jo të atillë që do të jenë të konsiderueshëm, me përmasa të mëdha ose afatgjata. Si rezultat i këtij klasifikimi, filloi OP 4.01 Vlerësimi i ambientit jetësor. Andaj, KZPVRM përgatiti Kornizën për Menaxhimin e Ambientit Mjedisor dhe Aspektet Sociale (KMAMAS), sipas të cilës do të bëhet një analizë e thellë, nga aspekti i ambientit të mjedisit, i nënprojekteve të mbështetur përmes Komponentës 3 të skemës së grantit dhe do të përcaktohet përshtatshmëria dhe procedura për vëzhgimin dhe Vlerësimin e Ambientit

të Jetesës (VAJ). Të gjitha aktivitetet e projektit (dhe nënprojektit) duhet të zbatohen në përputhje me KMAMAS, me politikat operative dhe me procedurat e Bankës Botërore (BB)si dhe me rregulloret kombëtare (me mbizotërim e më rigorozëve).

Një nënprojekt i propozuar është klasifikuar në kategorinë B, për shkak se ndikimet e tij të ardhshme ndaj mjedisit janë më pak negative se ato të nënprojekteve të kategorisë A dhe B +, duke marrë parasysh natyrën e tyre, madhësinë dhe vendndodhjen si dhe karakteristikat e ndikimeve të mundshme ndaj mjedisit të jetesës.

Kategoria e do të kërkojë, në kuadër të VAJ, të vlerësohen të gjitha ndikimet e mundshme ndaj ambientit të mjedisit të lidhura me nënprojektin e propozuar, që të identifikohen mundësitë potenciale për përmirësimin e ambientit të mjedisit dhe të rekomandohen masat e nevojshme për parandalimin, minimizimin dhe zbutjen e ndikimeve negative. Vëllimi dhe formati i VAJ ndryshojnë, varësisht nga nënprojekti, por në rastin tipik, do të jetë më i ngushtë me vëllimin e Vlerësimit të ndikimit ndaj mjedisit të (VNAJ), zakonisht në formën e PMAMAS. Vëllimi i PMAMAS është përcaktuar në Aneksin D të PMAMAS. Për nënprojektet që përfshijnë përmirësime të thjeshta, rehabilitimin ose përshtatjen e ndërtesave, do të përdoret Lista e Kontrollit të PMAMAS (formulari është dhënë në Aneksin F të PMAMAS).

Kategoria B do të përfshinte nënprojekte që po ashtu : (a) përfshijnë kreditë në mjetet qarkulluese, që, nga ana tjetër, përfshijnë blerjen dhe / ose përdorimin e materialeve të rrezikshme (p.sh. benzinë) ose (b) përmirësimin e proceseve që përfshijnë blerjen e pajisjeve / makineri të cilat paraqesin një rrezik të konsiderueshëm potencial për shëndetin ose sigurinë e njerëzve. Sipas ligjeve të Maqedonisë, për llojet e nënprojekteve që bien në kategorinë B nuk nevojitet VNAJ.

3.2 Vlerësimi i ambientit të mjedisit sipas legjislacionit kombëtar.

Nënprojekti nuk i përket çdo kategorie të Aneksit 1 dhe Aneksit 2 të Dekretit për shënimin e projekteve dhe krijimet në bazë të asaj që përcaktohet nevoja për realizimin e procedurës për vlerësimin e ndikimit ndaj mjedisit të jetesës ("Gazeta zyrtare e RM" nr. / 2005, nr. 109/2009). Në përputhje me Udhëzimet për kryerjen e procedurës për përcaktimin e nevojës, përkufizimin e vëllimit dhe pasqyrën e vlerësimit të ndikimeve ndaj ambientit të mjedisit në Republikën e Maqedonisë, për projektin që nuk bënë pjesë as në Aneksin 1 ose në Aneksin 2, vendimi lidhur me procedurën për përcaktimin e nevojës për VNAJ është që VNAJ nuk është e nevojshme.

4. PASQYRA E NDIKIMEVE

Sa iu përket aktivitetëve të planifikuara për renovimin / adaptimin e hotelit "Pella" në kuadër të nënprojektit, janë identifikuar këto ndikime të mundshme potenciale:

1. Rreziqet e mundshme dhe ndikimet negative ndaj sigurisë dhe shëndetit të popullatës, shoferëve dhe punëtorëve (ndikimet lokale janë të kufizuara në vendin ku bëhet rinovimi dhe janë afatshkurtra, respektivisht, janë të pranishme vetëm në fazën e implementimit) për shkak të;

- Mungesës së masave për të ruajtjen e shëndetit profesional dhe sigurisë (MMSHSP) gjatë aktivitetëve të rinovimit / adaptimit;

- Lëndimeve të shaktuara në ose afër lokacionit ku kryhen punimet (për shembull, për shkak të mungesës së veshjeve ose pajisjes mbrojtëse apo mangësive të tjera lidhur me sigurinë);

- Mosrespektimit të standardeve dhe procedurave të sigurisë në kryerjen e punimeve;

- Menaxhimi joadekuat me trafikun dhe siguria joadekuate e këmbësorëve.

2. Ndikimet e mundshme ndaj cilësisë së ajrit dhe të shkarkimeve në ajër nga automjetet që transportojnë materiale dhe pajisje në lokacionin e nënprojektit dhe transportohet material mbeturinë jashtë lokacionit (ndikimet lokale janë të kufizuara në vendin ku kryhet rinovimi/adaptimi dhe janë të pranishme vetëm në fazën e zbatimit) që ka të bëjë me:

- Emetimet e pluhurit nga transportimi i materialeve, trajtimi i materialeve dhe punimeve ndërtimore;
- Shkarkimi i gazrave nga automjetet dhe trafiku si dhe ndryshimi i mënyrës ekzistuese të trafikut në afërsi të lokacionit.

3. Emisionet e mundshme të dridhjeve dhe shqetësimi nga zhurma si rezultat i lëvizjes së automjeteve të transportit nëpër qytet deri në lokacionin për rinovimin, si dhe zbatimi i vet punimeve (ndikimet lokale janë të kufizuara në lokacionin e rinovimit vetëm në fazën e implementimit).

4. Menaxhimi i papërshtatshëm i mbeturinave dhe grumbullimi dhe transportimi i vonuar i mbeturinave. Mund të paraqiten pastaj edhe efekte të tjera / të ndikimit ndaj mjedisit dhe ndikimet negative ndaj shëndetit, si rezultat i gjenerimit dhe menaxhimit me lloje të ndryshme të mbeturinave (kryesisht, mbeturina të ndërtimit siç janë panelet mbeturina, qilima, pëlhura, sfungjerë, mbeturina të tabelave të gjipsit si dhe dru, metale, qelq, plastikë, mobile, dyshekë, mbeturina të rrezikshme si për shembull, mbeturina nga pajisja e ndriçimit, mbeturina të bojërave, ngjitëse dhe ambalazhit. Mund të krijohet mbeturina nga ambalazhi (karton dhe najlon). Këto ndikime janë lokale. Nëse në fazën operative nuk është parashikuar menaxhimi i duhur me mbeturina, është e mundur që ndikimet negative të jenë afatgjata dhe të përsëriten, por të jenë të kufizuara në menaxhimin jo adekuat të mbeturinave dhe grumbullimin jo në kohë si dhe transportimin e mbeturinave komunale.

5. Ndikimet ndaj tokës dhe ujit nga rrjedhjet e rastësishme, rrjedhjet si dhe menaxhimi i papërshtatshëm me mbetje ndërtimore dhe të rrezikshme. Megjithatë, pritet që aktivitetet e parashikuara do të jenë të përkohshme, lokale, afatshkurtra dhe të kufizuara në periudhën e rinovimit / rindërtimit / ndërtimit të ndërtesave më të vogla, të kenë më pak ndikime negative ndaj mjedisit të jetesës. Sasitë e pritshme të materialeve të ngurta të rrezikshme dhe lëngjeve të përdorura ose të krijuara si mbeturina gjatë zbatimit të nënprojektit janë të vogla.

Nuk pritet kurrfarë ndikimi ndaj përmendoreve të kulturës apo vendbanimeve (habitateve) natyrore, sepse nënprojekti nuk gjendet pranë zonave natyrore dhe / ose të mbrojtura ose objekteve nga fusha e kulturës.

Shqyrtimi paraprak tregoi se, në kuadër të këtij nënprojekti, nuk ka gjasa që të gjenerohen mbeturina të asbestit dhe mbeturina radioaktive të rrufe-mbrojtësve. Megjithatë, janë parashikuar masa për zbutjen edhe të këtyre rasteve.

5. OBJEKTIVI I LISTËS SË KONTROLLIT TË *PMAMAS*, KËRKESAT PËR TRANSPARENÇË

Banka Botërore kërkon një Vlerësim për Ambientin e Mjedisit (VAM) për projekte që janë propozuar për tu financuar nga ana e saj që të bindet që ato janë të shëndosha dhe të qëndrueshme në aspekt të ambientit të mjedisit dhe me këtë ta lehtësojë vendimmarrjen. VAM është një proces, gjerësia e të cilit, pastaj thellësia dhe lloji i analizës varen nga natyra, vëllimi dhe ndikimet e mundshme të projektit të propozuar ndaj ambientit të mjedisit. Në kuadër të VAM, vlerësohen rreziqet e mundshme mjedisore të projektit, si dhe ndikimi i tyre në zonën e mbuluar nga projekti.

Sipas shqyrtimit të kryer në Aplikacionin për të treguar interesimin, ky nënprojekt është klasifikuar në kategorinë B. Ndikimet e mundshme mjedisore të nënprojekteve të klasifikuara në kategorinë B janë më pak të dëmshme se sa ato të nënprojekteve të kategorive A dhe B +, nëse kihet parasysh natyra e tyre, madhësia dhe lokacioni si dhe karakteristikat e ndikimeve të mundshme ndaj ambientit të mjedisit.

Vëllimi i vlerësimit ndaj ambientit të mjedisit për nënprojektet mund të jenë të ndryshme për nënprojekte të ndryshme, por zakonisht është më i vogël se vëllimi i Vlerësimit të ndikimit ndaj ambientit të mjedisit, të shpeshtën në formën e Planit për Menaxhimin e Ambientit të Mjedisit dhe Aspektet Sociale (PMAMAS). Për nënprojektet që parashikojnë përmirësime të thjeshta, renovime ose adaptime të objekteve, përdoret Lista e Kontrollit të PMAMAS. Vëllimi i Listës së Kontrollit të PMAMAS është definuar me Kornizën për menaxhimin me ambientin e mjedisit dhe aspektet sociale (PMAMAS) në kuadër të Projektit të Konkurrencës Lokale dhe Rajonale.

Lista e kontrollit të PMAMAS aplikohet për rehabilitime më të vogla ose ndërtesa me madhësi më të vogël. Ajo siguron një "praktikë të mirë pragmatike" dhe është projektuar që të jetë e lehtë për t'u përdorur nga ana e shfrytëzuesve dhe jetë në përputhje me kërkesat e sigurisë të BB. Format i Listës së Kontrollit është i tillë që paraqet orvatjen që të mbulohen qasjet tipike për lehtësime në kontratat e rëndomta të ndërtimit me ndikime të lokalizuara

Lista e kontrollit përmban pjesën hyrëse (hyrja në të cilën është përshkrim i projektit, pjesa në të cilën është definuar si kategori në raport me ambientin e mjedisit dhe pjesa ku ndikimet janë identifikuar dhe është shpjeguar koncepti i Listës së kontrollit të PMAMAS) dhe tri pjesët kryesore:

- **Pjesa 1** e është pjesë përshkruese ("pasaporta e lokacionit"), që i përshkruan specifikat e projektit nga aspekti ilokacionit fizik, aspektet institucionale dhe legislative, përshkrimi i projektit, duke përfshirë edhe nevojën e një programi për ndërtimin e kapacitetit dhe përshkrimin e procesit të konsultimit me opinionin.
- **Pjesa 2** përfshin shqyrtimin në raport me ambientin e mjedisit dhe aspektet sociale në një format të thjeshtë Po/Jo, të ndjekur nga masat lehtësuese që lidhen me çdo aktivitet të dhënë.
- **Pjesa 3** paraqet planin për vëzhgimin e aktiviteteve gjatë përgatitjes dhe implementimin e projektit. Ajo e mban të njëjtin format që kërkohet për standardet PMAMAS të Bankës Botërore. Qëllimi i kësaj Liste të kontrollit është që Pjesa 2 dhe Pjesa 3 të përfshihen si dokumentacion i tenderit për zbatuesit e punimeve.

Procedura për publikimin e Listës së kontrollit PMAMAS është si vijon: Lista e kontrollit PMAMAS në maqedonisht, shqip dhe anglisht duhet të publikohet në faqen e internetit PKLR dhe shfrytëzuesi, si dhe ueb-faqet e internetit të komunës përkatëse dhe ajo duhet të jetë në dispozicion për opinionin të paktën 14 ditë. Lista e kontrollit duhet gjithashtu të jetë në dispozicion edhe në letër në lokalet e PKLR-së, si dhe në komunat përkatëse dhe/ ose qendrat e rajoneve të përfshira nga planifikimi. Kur do të shpallet, duhet të shpallet edhe thirrja për vërejtje në lidhje me dokumentet së bashku me adresën elektronike dhe postare për dërgimin e vërejtjeve. Procesverbali i dëgjimit publik (komentet dhe pyetje e grumbulluara) përmban informacione të përgjithshme për vendin, listën e njerëzve të pranishëm dhe rezymenë e vërejtjeve të aplikuara dhe duhet të përfshihet në versionin përfundimtar të dokumentit të publikuar.

6. ZBATIMI I LISTËS SË KONTROLLIT TË PMAMAS

Lista e kontrollit e PMAMAS është një dokument që e përgatit dhe e posedon shfrytëzuesi. Procesi i hartimit dhe zbatimit të projektit të asaj që është parashikuar në nënprojekt do të bëhet në tri faza:

1. *Faza e identifikimit të përgjithshëm dhe definimi i i vëllimit*, në të cilën përzgjidhet objekti për rinovim / ndërtimin e vogël / adaptimin dhe përgatitet programi i përafërt i llojeve të mundshme të punës. Në këtë fazë, përpilohen pjesët 1, 2 dhe 3 të Listës së Kontrollit të PMAMAS. Pjesa 2 e Listës së kontrollit PMAMAS mund të përdoret për përzgjedhjen e veprimtarive tipike nga "menyja" dhe të njëjtat të lidhen me problemet tipike që kanë të bëjnë me ambientin e mjedisit dhe masat për zbutje. PMAMAS finalizohet pasi të përfundojnë konsultimet me opinionin publik.
2. *Faza e planifikimit të detajuar dhe procedura e tenderimit*, e cila përfshin specifikimet dhe llogaritjet për sasinë e punimeve ndërtimore, pajisjen, marketingun dhe shërbimet e tjera të lidhur me nënprojektin. **Lista e kontrollit të PMAMAS do të dorëzohet si pjesë e bashkangjitur përbërëse e dokumentacionit të tenderit, të kontratës për zbatimin e punimeve dhe të kontratën për mbikëqyrje, dhe ngjashëm me të gjitha kushtet teknike dhe komerciale, duhet të nënshkruhet nga palët kontraktuese.**
3. *Gjatë fazës së zbatimit të punimeve*, kriteret për përputhshmërinë në lidhje me ambientin e mjedisit (me Listën e kontrollit të PMAMAS dhe rregulloret për ambientin e mjedisit, shëndetin dhe sigurinë (Z& B)) si dhe kriteret e tjera cilësore duhet të aplikohet në lokacionin përkatës dhe zbatimin duhet ta mbikëqyr mbikëqyrësi i lokacionit që e përfshin inxhinierin mbikëqyrës të lokacionit ose mbikëqyrësi i projektit të i caktuar për monitorimin e zbatimit të Listës së Kontrollit të PMAMAS. Masat lehtësuese në Pjesën 2 dhe Planin e monitorimit në Pjesën 3 janë bazë për konfirmimin e përputhshmërisë së Kontraktuesit ndaj dispozitave të kërkuara të ambientit të mjedisit.

Zbatimi praktik i Listës së Kontrollit të PMAMAS do të përfshijë realizimin e Pjesës 1 në të cilën merren dhe dokumentohen të gjitha specifikat relevante të lokacionit. Në pjesën e dytë, aktivitetet që do të kryhen do të kontrollohen sipas llojit të aktivitetit të planifikuar, kurse në pjesën e tretë do të identifikohen dhe të zbatohen parametrat e monitorimit (Pjesa 3) sipas aktiviteteve të prezantuara në Pjesën 2.

E tërë Lista e Kontrollit të PMAMAS është në tabelë (Pjesë 1, 2 dhe 3), për çdo lloj të punës duhet të bashkëngjitet si pjesë përbërëse e kontratave të punës dhe, analoge me të gjitha kushtet teknike dhe komerciale, që do të nënshkruhet nga palët kontraktuese .

7. MASAT E LEHTËSIMIT

Masat për evitimin dhe zvogëlimin / zbutjen e ndikimeve të përcaktuara ndaj mjedis të jetesës, punonjësve dhe banorëve si dhe aspektet sociale të nënprojektit të cilat aplikohen në kuadër të nënprojektit janë, por nuk janë të kufizuara në këtë:

Shënimi përkatës i lokacionit për renovim / adaptim / ndërtim të vogël, shënimi i lokacionit përkatës për ruajtjen e përkohshme të materialeve të ndërtimit në lokacion, sigurimi i shiritave

paralajmërim, rrethoja dhe shenja, ndalimi i hyrjes për të papunësuarit në hapësirën e rrethuar me shirita për paralajmërim, aplikimi i masave të sigurisë për qytetarët, përdorimi i makinave vetëm nga personeli me përvojë dhe të trajnuar, prezenca vazhdueshme e aparateve kundër zjarrit në rast të zjarrit ose dëmtimit tjetër, veshja e përhershme e pajisjes dhe veshmbathjeve mbrojtëse, montimin e skelave dhe masave të tjera për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë, ruajtja e lëngjeve të ndezshme, ekskluzivisht në kontejnerë të destinuar për këtë qëllim.

Të gjithë punëtorët duhet të jenë të vetëdijshëm për rreziqet e shpërthimit të zjarrit dhe për masat kundër zjarrit duhet të trajnohen që të mund të punojnë me aparatet kundër zjarrit, pastaj hidrantë dhe pajisje të tjera që përdoren për shuarjen e zjarreve, duhet të jetë në funksion.

Niveli i zhurmës nuk duhet të tejkalojë 55dB gjatë ditës dhe 45dB gjatë natës, me ç'rast punimet ndërtime nuk do të kryhet gjatë natës (orët e rinovimit janë nga 7.00 paradite deri në orën 19.00).

Identifikimi, klasifikimi dhe sidomos magazinimi i përkohshëm (në kova / kontejnerë për mbeturina të posaçëm, në mënyrë të qartë të shënuar në një numër të mjaftueshëm, në lokacionin e veçantë, të paracaktuar) të llojeve të ndryshme të mbeturinave që mund të gjenerohen nga rinovimi dhe trajtimi përkatës i mbeturinave. Mbeturinat mund të transportohen ose të dërgohen në deponi ose të përpunohen vetëm nga kompanitë e licencuara.

Vendosja e regjimit të posaçëm të trafikut për automjetet e kontraktuesit gjatë periudhës së rinovimit, me sinjalizim përkatës.

Nënshkrimi i kontratës me kompani të shërbimit për mirëmbajtjen e rregullt, zëvendësimi i pjesëve rezervë, ndërrimi parandalues i vajit lubrifikues, mirëmbajtja e duhur (gazrat emetues dhe siguria, për shembull, frenat, gomat, etj), si një nga

funksionet më të rëndësishme të sigurisë, etj., larja e rregullt larë e automjeteve dhe mirëmbajtja e pastër e vend-parkimit, ndalimi i zëvendësimit të vajit të makinës në vend-parkim, për të parandaluar ndotjen e ujit dhe të tokës, kryerja e kontrolleve të rregullta vjetore teknike gjatë regjistrimit vjetor të automjeteve.

Masat lehtësuese që janë përshkruar në këtë pjesë janë të përgjithshme, ndërsa masat e detajuara të detyrueshme lehtësuese janë dhënë në Listën e Kontrollit për Masat Lehtësuese (Pjesa 3).

8. PROCEDURAT PËR MONITORIMIN DHE RAPORTIMIN SI DHE SHPËRNDARJA E PËRGJEGJËSISË

Për monitorimin e implementimit të Listës së PMAMAS, mbikëqyrësi i lokacionit ose personi i caktuar nga ana e Shfrytëzuesit (në rast të gjërave që nuk kërkojnë përfshirjen e inxhinierit mbikëqyrës, mbikëqyrësi i lokacionit në tekstin e mëtejshëm) të punojnë në Pjesët 2 dhe 3 të Listës së Kontrollit të PMAMAS, përkatësisht të Planit të monitorimit. Pjesët 2 dhe 3 janë të

zhvilluara deri në detajet e nevojshme dhe përcaktojnë masa të qarta për lehtësimin dhe monitorimin që mund të përfshihen në kontrata për zbatimin e punimeve që i pasqyrojnë gjendjet lidhur me praktikën ekologjike të lokacionit ku kryhen punimet dhe që mund të vërehen / maten / kuantifikohen / verifikohen nga ana e mbikëqyrësit gjatë kryerjes së punimeve.

Pjesa 3, praktikisht pasqyron kriteret kyçe për monitorimin e masave të sigurisë për lehtësimin që mund të kontrollohen gjatë dhe pas punimeve në raport me bashkëveprimin e tyre me dispozitat dhe për pagesën përfundimtare ndaj Kontraktuesit.

Masat e tilla lehtësuese përfshijnë, por nuk kufizohen në përdorimin e veshjeve personale mbrojtëse (VPM) nga punëtorët në lokacion, gjenerimin e pluhurit dhe parandalimin e tij, sasinë e ujit të përdorur dhe të shkarkuar në lokacion, trajtimi i ujërave të zeza, prania e objekteve përkatëse sanitare për punëtorët, grumbullimi i mbeturinave sipas llojeve të veçanta të mbeturinave (uji, metali, plastika, mbeturina të rrezikshme, për shembull, mbetje të ngjiteses, bojë dhe ambalazh, poqa elektrike), sasi mbetjesh, organizimi i duhur i rrugëve dhe objekteve për vendosjen e mbeturinave, apo ripërdorimi dhe riciklimi, kur kjo është e mundur. Përveç Pjesës 3, mbikëqyrësi i lokacionit duhet të kontrollojë nëse kontraktuesi iu përmbahet masave lehtësuese të Pjesës 2. Raportimi për implementimin e praktikave jepet në raportin e rregullt që dorëzohet në Njësinë për Implementimin e Projektit (NJIP).

Një raport i pranueshëm i monitorimit i dorëzuar nga kontraktuesi në lokacion është kusht për pagesën e plotë të çmimit të rënë dakord, si dhe për kriteret teknike të cilësisë ose testimin e cilësisë. **Raportimi për implementimin e Listës së Kontrollit të PMAMAS do të bëhet në baza tremujore (nëse nuk është rënë dakord ndryshe me NJIP)**. Që të sigurohet një shkallë e caktuar e sigurisë në lidhje me performansat e kontraktuesit në lidhje me ambientin e mjedisit, në kontratat për punë do të përfshihet klauzola përkatëse në të cilën do të specifikohen gjobat në rast të mosrespektimit të dispozitave kontraktuese që kanë të bëjnë me ambientin e mjedisit, për shembull, në formë të mbajtjes së një pjese të caktuar të pagesave, gjithnjë derisa nuk aplikohen masa korigjuese, varësisht nga shkalla e shkeljes së kontratës. Për raste ekstreme, në kontratë do të futet prishja e të njëjtës.

Implementimi i masave të definuara të Listës së Kontrollit të PMAMAS do të mbikëqyret nga ana e mbikëqyrësit / inxhinier mbikëqyrës, i autorizuar dhe / ose inspektorit shtetëror për çështje të ambientit të mjedisit dhe çështje komunale si dhe ekspertë për ambientin e mjedisit EAM. Implementimi i masave do të kryhet para fillimit të punimeve, gjatë renovimit dhe pas përfundimit të punimeve.

Shfrytëzuesi (klientët) ka obligim që rregullisht të raportojë për zbatimin dhe monitorimin e masave për lehtësim lidhur me ambientin e mjedisit (raportet për implementimin e Listës së Kontrollit të PMAMAS), për shembull, në formën e kontrollit tabelor (tabelat– plani për lehtësim dhe plani monitorimit), me kolonën shtesë në të cilën do të jepet situatat lidhur me matjet, vëzhgimet dhe masat monitoruese e komentuese (i zbatuar / e pazbatuar, rezultatet, vëzhgimet, komentet, brengosjet, koha, etj).

Lista e Kontrollit të Planit për Menaxhimin me Mjedisin Jetësor dhe Aspektet Sociale

Vendi	Republika e Maqedonisë
Titulli i projektit	Renovimi dhe modernizimi i kapaciteteve dhe shërbimeve të Hotelit “Pella” – Ohër
Vëllimi i projektit dhe aktivitetet konkrete	Menaxhimi dhe koordinimi i nënprojektit; Renovimi i tualeteve në dhomat e hotelit dhe i restorantit; Blerja dhe realizimi i ueb-faqes; Furnizimi i pajisjes për turizëm aktiv.
Aranzhmanet institucionale (Emri dhe kontakti)	Menaxhimi me Projektin*
	<u>Investues:</u> Hoteli “Pella”- Ohër Lagja Turistike “Shën Stefani”, Ohër
	<u>Koordinator i projektit:</u> Jovan Panovski 070220960 jovan@panovski.com.mk
Aranzhmanet për zbatimin (Emri dhe kontakti)	Kontrolli**
	Kjo do të shtohet në fazën e mëvonshme pas përzgjedhjes së bërë.
Përshkrimi i lokacionit	
Emri i lokacionit	Hoteli “Pella” - Ohër
Përshkruani lokacionin e vendit Aneksi 1: Informata për lokacionin (Fotografi nga vendi) ☒ Po ose ☐ Jo	Hoteli “Pella” gjendet në Lagjen Turistike “Shën Stefani”, në komunën e Ohrit. Deri te hoteli mund të arrihet me makinë përmes kalimit të rrugës rajonale Ohër – Shën Naum P1301 (R1301). Objekti gjendet në parcelën kadastrale 2447/2, Komuna kadastrale Konsko dhe ka Listë pronësore 470, Komuna kadastrale Konsko.
Kush është pronar i tokës?	SHA “DR. Panovski” - Shkup
Përshkrimi gjeografik	Vendi : Republika e Maqedonisë Rajoni: Rajoni Jugperëndimor Komuna: Ohër Lagja : Shën Stefani Koordinatat e lokacionit: 41°04'35.7"N 20°48'12.4"E
Rregullativa ligjore	
Përmendni dispozitat dhe lejet nacionale dhe lokale që kanë të bëjnë me aktivitetin (-tet) e projektit	Ligji për ndërtim i Republikës së Maqedonisë “nr. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 59/11, 13/12, 144/12, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 44/15, 129/15 dhe 39/16) Ligji i Ambientit të Jetësës („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“nr. 53/05, 51/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10,51/11, 123/12, 93/13,187/13, 42/14, 44/15,129/15, 192/15 dhe 39/16)

	<p>Rregullorja për mënyrën e veprimit me mbeturina komunale dhe të tjera jo të rrezikshme („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr.147/07);</p> <p>Lista e llojeve të mbeturinave („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 100/05);</p> <p>Ligji për menaxhim me paketimin dhe paketimi i mbeturinave („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr.161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12 dhe 163/13);</p> <p>Ligji për mbrojtje nga zhurma në mjedisin jetësor („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr.79/07, 124/10 dhe 47/11);</p> <p>Ligji për sigurinë dhe shëndetin gjatë punës („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 92/07, 136/11, 23/13 dhe 25/13)</p>
Diskutimi publik	
<p>Përmendeni kurë/ ku është mbajtur procesi i diskutimit publik dhe cilat janë vërejtjet e bëra nga ana e pjesëmarrësve në diskutim</p>	<p>Procedura e diskutimit publik lidhur me Listën e për verifikimin e Planit për Menaxhimin me Ambientin e Mjedisit dhe Aspektet Sociale (PMAM/ESMP) është sa vijon: Lista e kontrollit të PMAM duhet të shpallet në ueb-faqen e Projektit për Konkurrencë Lokale dhe Rajonale (PKLR), ueb-faqen e Agjencisë për Promovimin dhe Mbështetjen e Turizmit dhe ueb-faqen e Qytetit të Ohrit, ku do të realizohet projekti. Dokumenti duhet të shpallet dhe të jetë i kapshëm edhe në versionin e shtypur në Zyrën e PKLR dhe në hapësirat e hotelit.</p> <p>Kurë do të shpallet dokumenti, shpallet edhe thirrja për dërgimin e komenteve dhe vërejtjeve për dokumentet së bashku me adresën e kapshme elektronike dhe postare për dërgimin e vërejtjeve. Procesverbali i mbledhjes së diskutimit publik (komentet dhe pyetjet e grumbulluara) përmban: informata themelore për vendin e mbajtjes së diskutimit publik, listën e pjesëmarrësve dhe rezymenë e shkurtër për komentet e pjesëmarrësve që do të përfshihen në versionin përfundimtar të dokumentit.</p>
Ndërtimi i kapaciteteve institucionale	
<p>A parashikohet ndërtimi i kapaciteteve?</p>	<p>☒ Jo ose ☐ Po, nëse është Po, Aneksi 2 përfshinë informata për ndërtimin e kapaciteteve</p>
Tabela 1	

Pjesa 2: Kontrolli (skanimi) i aspekteve të ambientit të jetesës dhe aspektet sociale			
Aktiviteti në lokacion a do të përfshijë diçka nga ajo që është përmendur?	Aktiviteti	Statusi	Referenca plotësuese
	A. Kushtet e përgjithshme	☒ Po ☐ Jo	Referenca plotësuese
	B. Renovimi/adaptimi i objektit	☒ Po ☐ Jo	Shikoni pjesën A më poshtë
	C. Ndërtimi i vogël	☒ Po ☐ Jo	Shikoni pjesën A dhe B më poshtë
	D. Materiale ¹ të rrezikshme ose toksike	☐ Po ☒ Jo	Shikoni pjesën A dhe C më poshtë
	E. Siguria e trafikut dhe këmbësorëve	☒ Po ☐ Jo	Shiko pjesën A, dhe Ç më poshtë
	F. Furnizimi i kimikalieve	☐ Po ☒ Jo	Shiko pjesën A,B dhe Ç më poshtë

Tabela 2

¹Toksik /materiali i rrezikshëm përfshinë, por nuk kufizohet në azbest, ngjyra toksike, eliminuesit e ngjyrave të aluminit dhe të ngjashme.

Lista e kontrollit të masave për lehtësim		
Aktiviteti	Parametri	Lista e kontrollit të masave për lehtësim
A. Kushtet e përgjithshme	Lajmërimi dhe sigurimi i punëtorëve	<ul style="list-style-type: none"> a) Sigurimi i informatave për popullatën lokale për kohën e fillimit dhe kohëzgjatjen e aktiviteteve ndërtimore me përgatitjen e Lajmërimit që do të vendoset në tabelën për shpallje të komunës dhe ueb-faqen e komunës si dhe përmes mjeteve të tjera, sipas nevojës, me qëllim që të informohet mirë popullata vendore; b) Inspektorët lokal ndërtimor dhe inspektorët për mbrojtjen e ambientit të jetesës/natyrës janë të informuar para fillimit të punimeve; c) Të gjitha lejet e nevojshme/mendime/leje janë siguruar para fillimit të punimeve (sikurse leja ndërtimore dhe të tjera); ç) Të gjitha punimet do të kryhen në mënyrë të sigurt dhe të disiplinuar; d) Rrobat dhe pajisja personale mbrojtëse e punëtorëve janë në disponim në sasi të mjaftueshme dhe mbahen/shfrytëzohen në çdo kohë; e) Punëtorët duhet të aftësohen në mënyrë përkatëse, të verifikuar dhe me përvojë për punën që kryejnë (p.sh. për punë në lartësi); ë) Gropat e hapura janë të mbuluara dhe të shënuara qartë kur në to nuk punohet; f) Janë siguruar shenja përkatëse dhe tabela informuese për lokacionin për renovim; g) Shënimi i lokacionit për magazinimin e përkohshëm të materialit për renovim në afërsi të lokacionit; h) Sigurimi i shiritave për paralajmërim, i rrethojave dhe i shenjave përkatëse informuese për rrezikun, rregulla dhe procedura kyçe që duhet të ndiqen; i) Ndalimi i hyrjes për të papunësuarit në kuadër të shiritave për paralajmërim dhe rrethojat, kur dhe ku konsiderohet e nevojshme; j) Sipërfaqja përreth deri te salla sportive duhet të mirëmbahet pastër; k) Me makina duhet të punojnë vetëm personat me përvojë dhe përkatës të aftësuar, me qëllim të zvogëlimit të rrezikut nga fatkeqësitë;

		<ul style="list-style-type: none"> l) Të gjithë punëtorët duhet të njoftohen me rreziqet nga paraqitja e zjarrit dhe masat për mbrojtjen nga zjarri si dhe duhet të aftësohen që të punojnë me pajisjet për shuarjen e zjarrit, me hidrantë dhe pajisje që shfrytëzohen për shuarjen e zjarreve; m) Aparatet, pajisja dhe aparatet kundër zjarrit duhet përherë të jenë funksional, në rast të nevojës, të mund të shfrytëzohen shpejt dhe me efikasitet. Pajisja për ndihmën e parë duhet të jetë e kapshme në lokacionin dhe të ketë persona të aftësuar që atë të mund ta shfrytëzojnë; n) Procedurat për raste urgjente (duke përfshirë derdhje, raste të fatkeqësisë e të ngjashme), të jenë të kapshme në lokacionin; o) Objektet sanitare (tualetet) duhet të sigurohen për punëtorët; p) Pajisja e furnizuar duhet të vendoset dhe të shfrytëzohet, duke i respektuar të gjitha masat për sigurinë, të përshkruar nga prodhuesi i pajisjes dhe praktikat më të mira.
	<p>Zbulime të rastësishme</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Procedurat do ti ndjekin dispozitat nacionale ligjore në rast të zbulimeve; b) Në rast se ka zbulime të rastësishme, punimet do të ndërpriten dhe do të informohet organi kompetent i autorizuar (Ministria e Kulturës dhe muzeu apo instituti rajonal), brenda 24 orëve; c) Zbatuesi i punimeve edhe më tej do ti ndjek udhëzimet e organeve kompetente dhe punimet përsëri do të fillojnë pasi që të merret leja; ç) Sipërfaqja punuese, kampingu i lokacionit, etj., duhet të jenë të vendosur më larg trashëgimisë kulturore dhe vend-zbulimeve arkeologjike; d) Duhet të ketë një kujdes adekuat si dhe ngritja e vetëdijes, në mënyrë që t’iu shpjegohet punëtorëve ndërtimor për gërmimin e mundshëm të relikteve arkeologjike.
	<p>Cilësia e ajrit</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Kantieri, rrugët e transportit dhe vendet për punë me materiale duhet të spërkaten më ujë në ditët e thata dhe kur frynë era; b) Materialet ndërtimore duhet të ruhen të mbuluara në vendet përkatëse, me qëllim të zvogëlimit të pluhurit; c) Automjetet për ngarkesë nga të cilët mund të dalë pluhur, duhet të jenë të mbuluar; ç) Kufizimi i shpejtësisë së automjeteve deri në lokacionin për rikonstruim; d) Rrugët rregullisht fshihen dhe pastrohen në vendet kritike;

		<ul style="list-style-type: none"> e) Mirëmbani shtresën e sipërme të tokës dhe ato rezerve sidomos. Mbroni me lllamarina/rrethoja, në rast të motit me erë; f) Rezervat vendosni më larg ujërave rrjedhëse, rrugët natyrore me ujë dhe vendet ku mund të ketë erozion të dheut; g) Të gjitha ngarkesat me dhe mbulohen kur nxirren nga kantieri për hedhje; h) Siguroni që të gjitha automjetet transportuese dhe makinat ndërtimore të pajisen me pajisje përkatëse për kontrollin e emetimit të gazrave, rregullisht të mirëmbahen dhe atestohen; i) Siguroni që të gjitha automjetet dhe makinat ndërtimore të shfrytëzojnë benzinë nga burimet zyrtare (pompa të licencuara të benzinës) dhe karburant që e ka caktuar prodhuesi i makinës ndërtimore dhe i automjeteve; j) Të mos ketë përtej mase makina ndërtimore që punojnë kot në kantier;
	<p>Zhurma</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Pasi që kjo është një lagje urbane e banimit (<u>vozetit nëpër qytet deri në lokacionin</u>), niveli i zhurmës nuk duhet të tejkalojë 55dB gjatë ditës dhe 45 dB në mbrëmje dhe gjatë natës; b) Punimet ndërtimore nuk do të lejohen gjatë natës, punimet në kantier do të kufizohen prej orës 7.00 deri 19.00 (marrëveshja në lejen); c) Gjatë punimeve, kapakët e motorëve të gjeneratorëve, kompresorëve për ajër dhe pajisja tjetër e makinave në lëvizje, duhet të jenë të mbyllura, kurse pajisja të vendoset sa më larg zonës së banimit; ç) Pompat dhe pajisja tjetër e makinave duhet të mirëmbahen me efikasitet;
	<p>Cilësia e ujit dhe tokës</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Pengoni derdhjen e rrezikshme të mbeturinave (magazini i përkohshëm i mbeturinave duhet të mbrohet nga lëshimi i rrezikut dhe i mbeturinës toksike, të pajiset me sistemin sekondar për mbajtjen e përmbajtjes, p.sh. me kontejnerë me mure të dyfishta ose kontejnerë të përforcuar); b) Nëse shkaktohet derdhja, të pengohet, të largohet, vendi të pastrohet dhe ndiqni procedurat dhe masat për menaxhim me mbeturina të rrezikshme; c) Në rast se shkaktohet çfarëdo derdhje që vjen nga sipërfaqet ku kryhen punimet, me siguri të kontaminuar (ndotura) me materie të rrezikshme, mblidhet në vendin për grumbullim, në basenin e përkohshëm për ndalje dhe transportohet deri tek stacioni i licencuar i pastrimit; ç) Vendosni/siguroni dhe mirëmbani objektet përkatëse sanitare për punëtorët. Ujërat e zeza nga këto burime duhet të transportohen deri në kapacitetet përkatëse për pastrimin e ujërave të zeza;

		<p>d) Pengoni derdhjen e rrezikshme që vjen nga rezervuarët (i obligueshëm është sistemi sekondar për ndaljen, p.sh. kontejnerë me mure të dyfishta ose kontejnerë të përforcuar), nga pajisja ndërtimore dhe automjetet (mirëmbajtja dhe kontrollimet e rregullta të rezervuarëve të naftës ose gazit, makinat ndërtimore mund të parkohen (drejtohen) vetëm në sipërfaqe të asfaltuara dhe të betonit me sistemin për mbledhjen e ujërave sipërfaqësore;</p> <p>e) Derdhjet nga vendi ku punohet, me mundësinë për mbushje me materie të eliminuara duhet të filtrohen para se të derdhen në rrjedha natyrore.</p> <p>ë) Uji dhe komponentët e tjerë në përzierjen e betonit duhet të jenë të pastra dhe pa kimikalie të dëmshme.</p>
	<p>Menaxhimi me mbeturinat</p>	<p>Do të aplikohet një praktikë e mirë e menaxhimit me mbeturinat duke përfshirë:</p> <p>a) Identifikimin e llojeve të ndryshme të mbeturinave që mund të gjenerohen në vendin e rikonstruimit dhe klasifikimi i tyre në pajtim me Ligjin për mbeturinat.</p> <p>b) Për çdo kategori të identifikuar të mbeturinave janë siguruar kontejnerë në sasi të mjaftueshme dhe janë vendosur si zakonisht.</p> <p>c) Do të identifikohen paketa për grumbullimin dhe eliminimin e mbeturinave në deponi të licencuara/kapacitete përpunuese për të gjithë llojet kryesore të mbeturinave që priten gjatë rrënimit dhe aktiviteteve ndërtimore. Për menaxhimin me mbeturinat e rrezikshme do të kërkohen dhe ndiqen udhëzimet/drejtimitet e dhëna nga Ministria për mbrojtjen e ambientit të jetesës dhe planifikimit hapësinor.</p> <p>ç) Minerali (natyror) mbeturinat ndërtimore dhe mbeturinat nga rrënimi ndahet nga mbeturinat e përgjithshme, organike, të lëngët dhe mbeturinë kimikalie me ndarjen sipas llojit në vend dhe përkohësisht do të magazinohet në kontejner përkatës. Varësisht nga prejardhja dhe përmbajtja, mbeturina minerale përsëri do të vendoset në lokacionin fillestar ose përsëri do të shfrytëzohet.</p> <p>d) E tërë mbeturina ndërtimore do të grumbullohet dhe largohet si duhet nga ana e grumbulluesve të licencuar deri në deponitë e licencuara (ose kapacitetet e licencuara për përpunim).</p> <p>e) Evidentimi i largimit të mbeturinave do të azhurnohet rregullisht dhe do të ruhet si dëshmi për menaxhimin si duhet, sikurse që është projektuar.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ë) Vazhdimisht kur është e mundshme, zbatuesi i punimeve përsëri do ti përdorë dhe riciklojë materialet përkatëse dhe të qëndrueshme. Është e ndaluar rreptësisht hedhja e çfarëdo mbeturine (duke përfshirë edhe mbeturinat organike) ose ujëra të zeza ose sasi të ujërave në natyrën përreth. f) Grumbullimin, transportin dhe përfundimisht hedhjen/përpunimin e mbeturinave komunale duhet të bëhet nga kompanitë e autorizuar; g) Mbeturinat ndërtimore duhet menjëherë të largohen nga kantieri dhe përsëri të përdoren nëse është e mundshme; h) Ndalohet djegia e çfarëdo mbeturine në lokacion ose në stabilimente të palejuara; i) Njësitë ekzistuese klimatizuese nuk duhet të mbushen ose zbrazen. Nëse hidhen, këtë duhet ta bëjnë kompanitë e lejuara të specializuara; j) Identifikimi i llojeve të ndryshme të mbeturinave bëhet në kantier (dheu, rëra, shishet, ushqimi, pjesë të tubave, letër, beton i thyer e të ngjashme); k) Mbeturina potenciale e rrezikshme (vaj motori, karburant për automjetet), duhet të grumbullohet veçmas dhe duhet të lidhet kontratë me prodhuesin që ka autorizime për grumbullimin dhe transportin (ruajtjen e përkohshme, nëse është e zbatueshme) të mbeturinave të rrezikshme. Mbeturina e rrezikshme duhet të përpunohet ose largohet vetëm deri tek stabilimentet e përpunimit/ deponinë me licencë valide;
	Siguria në trafik	<ul style="list-style-type: none"> a) Po përgatitet dhe zbatohet plani për rregullimin e trafikut (komunikacionit) në pajtim me komunën dhe organin kompetent (policia e trafikut); b) Komunikacioni do të rregullohet në një mënyrë të sigurt. Do të sigurohet siguria për këmbësorët me shfrytëzimin e kalimeve të sigurta; c) Informacionet e sigurisë dhe rregulluese si dhe shenjat do të përdoren në mënyrë përkatëse;

B. Rinovimi i objekteve	Menaxhimi me materialet	<p>a) Nuk do të përdoren materiale të reja që përmbajnë azbest ose bojëra mbi baza të plumbit;</p> <p>b) Agregatii vrazhdët që aplikohet dhe përdoret për rehabilitim duhet t’iu përgjigjet kushteve të qëndrueshmërisë dhe gradacionit. Agregati duhet të jetë i pastër (më parë nuk është përdorur) dhe sipas mundësisë i prodhuar në vend;</p> <p>c) Burimet minerale (agregati, rëra, zhavorri dhe të ngjashme) blihen vetëm nga kompanitë e autorizuara me koncesione qeveritare për nxjerrje/shfrytëzim. Kompanitë mund të dëshmojnë që tashmë aplikohen masat H&S dhe menaxhimi me ambientin e jetesës;</p>
	Siguria e komunitetit	<p>a) Sigurimi i sigurisë së shfrytëzuesve të objekteve si p.sh. sigurimi i kalimeve të sigurta dhe mbrojtja nga rënia e sendeve;</p> <p>b) Informimi në kohë i shfrytëzuesve të hapësirave dhe i banorëve fqinj për punimet e ardhshme;</p> <p>c) Në rast të ndërprerjes së komunikacionit (trafikut), organizimi i rrugëve alternative, në bashkëpunim me komunën;</p>
C. Ndërtimi i vogël	Menaxhimi me materialet	<p>a) Nuk do të shfrytëzohen materiale të reja që përmbajnë azbest ose bojëra në bazë të plumbit;</p> <p>b) Agregati i vrazhdët në beton që aplikohet dhe shfrytëzohet për rehabilitim duhet t’iu përgjigjet kushteve të qëndrueshmërisë dhe gradacionit. Agregati duhet të jetë i pastër (të mos ishte përdorur më parë) dhe sipas mundësisë i prodhimit vendor;</p> <p>c) Burimet minerale (agregati, rëra, zhavorri dhe të ngjashme) blihen vetëm nga kompanitë e autorizuara me koncesione qeveritare për nxjerrje/shfrytëzim. Kompanitë mund të dëshmojnë që tashmë aplikohen masat H&S dhe menaxhimi me ambientin e jetesës;</p>
	Erozioni i dheut	<p>a) Automjetet dhe makineritë mund të parkohen, lahen dhe mirëmbahen vetëm në zona të caktuara me sipërfaqe të padepërtueshme dhe me sistem të grumbullimit dhe përpunimit (separatorë për vajra dhe yndyra);</p> <p>b) Mbrojtja nga shpërndarja e fundërrinave me rrethoja dhe barriera;</p> <p>c) Nxjerrja e dheut vetëm sa nevojitet dhe ruajtja/zëvendësimi si dhe përdorimi i sërishëm pas ndërtimit; .</p> <p>ç) Nuk lejohet shfrytëzimi i antifrizit dhe/ose akcelatorëve;</p> <p>d) Mbrojtja dhe përtëritja në sipërfaqe të pandërruara. Punimi i shpateve dhe i objekteve mbështetëse që të reduktohet në minimum rreziku, sigurimi i kanalit ndarës dhe mbulimi me vegjetacion;</p>

		<p>e) Kryerja e punimeve në sipërfaqe të kanalit ndarës për orientimin e ujit të shiut që do ta dëmtonte dheun;.</p> <p>ë) Aplikimi i menaxhimit me ujë të bujshëm atmosferik, në mënyrë që të reduktohet në minimum erozioni, me vendosjen e zhavorrit jashtë vendeve ku kalojnë ujërat;</p> <p>f) Vend-parkimi duhet të vendoset atje ku duhet;</p>
	Siguria e banorëve	<p>a) Sigurimi i sigurisë për shfrytëzuesit e objekteve, p.sh., ndërtimi i kalimeve të sigurta dhe mbrojtja nga rënia e sendeve;</p> <p>b) Informimi në kohë i shfrytëzuesve të hapësirave dhe i banorëve fqinj për punimet që do të kryhen;</p> <p>c) Në rastin kur trafiku do të ndërpritet, të organizohen rrugë alternative në bashkëpunim me komunën;</p>
<p>Ç. Materiale të rrezikshme</p>	Menaxhimi me mbeturinë azbesti dhe mbeturinë nga poçat elektrike	<p>a) Nëse në lokacion gjendet azbest, të informohet Inspektorati i ambientit të jetesës dhe organet tjera kompetente (për shembull MAMPH) dhe të kërkohen udhëzime. Azbesti duhet të largohet ose si duhet të futet diku/i lidhur;</p> <p>b) Azbesti do të largohet, i kontrolluar, transportuar dhe eliminuar në pajtim me dispozitat ligjore nacionale dhe praktikat më të mira (pengohet thyerja, spërkatet kundër ngritjes së pluhurit, azbesti mbeturinë paketohet në paketa hermetikisht të mbyllura, magazinohet përkohësisht në objekte të mbyllura, të shënuar si duhet në tri gjuhë e kështu me radhë);</p> <p>c) Punëtorët që punojnë me azbest mbajnë rroba mbrojtëse, respiratorë përkatës/maska (varësisht nga lloji i azbestit);</p> <p>ç) Vetëm kompanitë e autorizuara për menaxhimin me azbestin mund të angazhohen për këto punë;</p> <p>d) Azbesti i larguar nuk guxon të përdoret përsëri; .</p> <p>e) Në rast se identifikohen shufra radioaktive në lokacion, angazhohet kompania e autorizuar për largimin e tyre;</p>
	Menaxhimi me materiale toksike dhe të rrezikshme të ngurta dhe të lëngshme (duke përfshirë edhe mbeturinë)	<p>a) Të sigurohet përdorimi si duhet me mjetet për lyerje, karburant dhe tretës me magazinimin e tyre si duhet dhe me ndjekjen e listave me të dhënat për sigurinë e materialit (LDHSM);</p> <p>b) Magazinimi i përkohshëm në lokacion i të gjitha substancave të rrezikshme dhe toksike në kontejnerë të sigurt e të shënuar me detaje për përbërjen, vetitë dhe udhëzimet për të punuar me to;</p> <p>c) Të gjitha materiet e rrezikshme duhet të ruhen në kontejnerë të padepërtueshëm në mënyrë që të pengohet derdhja e tyre. Kontejneri duhet të ketë sistemin sekondar të mbajtjes, p.sh., mure të</p>

		<p>dyfishta ose të ngjashme. Sistemi sekondar për mbajtje duhet të jetë pa plasaritje, që të mund të ndalë derdhjen dhe shpejt të zbrazet;</p> <p>c) Kontejnerët me materie të rrezikshme duhet të ruhet të mbyllur, përveç gjatë shtimit ose largimit të materialeve/mbeturina. Nuk guxon që të përdoren, të çelen ose të ruhen në mënyrën që mund të shkaktojë derdhjen e tyre;</p> <p>d) Kontejnerët që kanë mbeturinë që lehtë ndezet, të rrezikshme ose radioaktive duhet të vendosen të paktën 15 metra larg pronës së objektit dhe të paktën 30 metra larg ujësjellësit;</p> <p>e) Mbeturina e rrezikshme do të mblidhet, transportohet dhe largohet nga ana e kompanisë së autorizuar me të cilën do të lidh kontratë zbatuesi i punimeve. Mbeturinat i bartin transportuesit me leje speciale dhe largohet në kontejner të lejuar. Kontejnerët për të gjitha llojet e parashikuara (dhe që paraqiten), mbeturina të rrezikshme në lokacion, do të jenë të kapshme dhe të shënuara si duhet (emri dhe kodi i ndarë kyç për mbeturinë);</p> <p>ë)Nuk do të përdoren kurrfarë bojëra të plumbit, azbest ose materiale të tjera të rrezikshme për shëndetin e njerzve;</p>
<p>D. Furnizimi i kimilieve</p>	<p>Menaxhimi jo përkatës dhe mungesa e menaxhimit si duhet mund ta rrit rrezikun për ambientin e jetesës dhe sigurinë gjatë punimeve, si dhe rrezikun për shëndetin e të gjithë qytetarëve</p>	<p>a) Kimilaliet menaxhohen, përdoren dhe ruhen në pajtim me LDHSM;</p> <p>b) Kimikaliet blihen nga shitësi i autorizuar;</p> <p>c) Me kimikaliet menaxhojnë dhe me to punojnë persona/kuadro të autorizuar dhe të aftësuar si duhet.</p>
<p>Tabela 3. Lista për kontrollin e masave për lehtësim</p>		

Pjesa 3: Plan i monitorimit							
Faza	Çka (Parametri do të vijoj?)	Ku (A duhet parametri të ndiqet?)	Si (A duhet parametri të ndiqet?)	Kur (Definoni frekuencën/ose vazhdimësinë?)	Pse (A po ndiqet parametri?)	Kostoja (Nëse nuk është përfshinë buxhetin e projektit)	Kush (është përgjegjës për ndjekjen?)
Përgatitja gjatë aktivitetit	Të gjitha lejet e duhura janë marr para fillimit të punimeve	Në drejtorinë e qytetit	Kontrolli i të gjitha dokumenteve të duhura	Para fillimit të punimeve	Të sigurohen aspektet ligjore për rehabilitimin e aktiviteteve	/	Zbatues; Mbikëqyrës i punimeve ndërtimore; Inspektori ndërtimor, EIP PKLR
	Lajmërohen institucionet publike dhe relevante	Hapësira e zbatuesit të punimeve	Kontrolli i të gjitha dokumenteve të duhura	Para fillimit të punimeve	Të sigurohet vetëdija e opinionit	/	Zbatues; Mbikëqyrës i punimeve ndërtimore ;
	Masa të sigurisë për punëtorët, të punësuarit dhe vizitorët	Në lokacion	Kontrolli vizual dhe dorëzimi i raportit	Para fillimit të punimeve	Të pengohen rreziqet për shëndetin dhe sigurinë – Lëndime mekanike dhe të sigurohet hyrja e sigurt dhe mobiliteti	/	Zbatues, Mbikëqyrës
Implementimi Gjatë aktivitetit	Qarkullimi i sigurt i komunikacionit	Në lokacion	Kontrolli vizual dhe dorëzimi i raportit	Gjatë livrimit të pajisjes	Të sigurohet qarkullimi i koordinuar i komunikacionit	/	Zbatues, Mbikëqyrës
	Siguria në punë	Në lokacion	Kontrolli vizual dhe dërgimi i raportit. Kontrollime të papritura gjatë punimeve	Kontrollime të papritura gjatë punimeve	Të pengohen rreziqet për shëndetin dhe sigurinë – Lëndime mekanike dhe të sigurohet hyrja e sigurt dhe mobiliteti	/	Mbikëqyrës

Lista e Kontrollit të Planit për Menaxhimin me Mjedisin Jetësor dhe Aspektet Sociale

	Lokacioni është i organizuar mirë: rrethoja, paralajmërime, shenja të vendosura	Në lokacion	Kontrolli	Kontrollime të papritura gjatë punimeve	Të pengohen rastet e fatkeqësive	/	Zbatues, Mbikëqyrës
	Mbledhja, transporti dhe mbeturina e rrezikshme (nëse ka)	Në lokacion të përkohshëm të sigurt në kontejnerë të posaçëm për mbeturina	Kontrolli i listave për transport dhe kushtet në hapësirat për magazinim	Para transportit të mbeturinave të rrezikshme (nëse ka)	Të përmirësohet menaxhimi me mbeturinat në nivel lokal dhe nacional/ Mbeturinat e rrezikshme të mos hidhen në çfarëdo deponi	/	Kompania e autorizuar për mbledhjen dhe transportin e materialit të rrezikshëm (nëse ka), Inspektori i autorizuar i mjedisit të jetesës, inspektor ndërtimor, PKLR/EMJ
	Mbledhja dhe hedhja përfundimtare e mbeturinave të ngurta	Në dhe rreth lokacionit	Ndjekja dhe kontrolli vizual i listave për transport të zbatuesit të punimeve	Niveli ditor pas grumbullimit dhe transportit të mbeturinave të ngurta	Mos leni mbeturina të ngurta në kantier dhe të evitohet ndikimi negativ për ambientin lokal të jetesës dhe për shëndetin e banorëve	/	Zbatues; Mbikëqyrës i punimeve ndërtimore; Inspektor i autorizuar i mjedisit të jetesës, inspektor ndërtimor PKLR/EMJ
	Ndotja e ajrit Parametrat për pluhurin, grimcat	Në dhe rreth lokacionit	Marrja e mostrave nga agjencia e autorizuar	Pas ankesës ose konstatimit negativ gjatë kontrollit	Të sigurohet që nuk ka rrjedhje përtej mase të gazrave gjatë punimeve	/	Mbikëqyrës
	Niveli i zhurmës dhe vibrimi	Në dhe rreth lokacionit	Ndjekja e nivelit të zhurmës dB (me pajisjen e duhur)	Pas ankesës ose konstatimit gjatë kontrollit	Të caktohet athua niveli i zhurmës është mbi ose nën nivelin e lejuar të zhurmës	/	Zbatues; Kompania e akredituar për matjen e nivelit të zhurmës, e siguruar nga

Lista e Kontrollit të Planit për Menaxhimin me Mjedisin Jetësor dhe Aspektet Sociale

							zbatuesi; Inspektori i autorizuar për mjedisin e jetesës, inspektor ndërtimor, PKLR/EMJ
Gjatë punimeve faza	Menaxhimi me mbeturinat	Në dhe rreth lokacionit	Mbeturinat të mblidhen si duhet, të sortohen dhe magazinohen	Ditor	Të pengohet akumulimi i mbeturinave	I ndryshueshëm dhe nuk është përfshirë në buxhetin e projektit	Kompania e autorizuar për grumbullimin e mbeturinave
Tabela4							

Aneksi i Listës së kontrollit të PAM, Aneksi 1: Informacione për lokacionin (fotografi nga lokacioni)

